31996F0196

KÖZÖS ÁLLÁSPONT

(1996. március 4.),

amelyet a Tanács az Európai Unióról szóló szerződés K.3. cikke alapján fogadott el, a menekültek jogállásáról szóló, 1951. július 28-i genfi egyezmény 1. cikkében szereplő „menekült" fogalom meghatározásának összehangolt alkalmazásáról

(96/196/IB)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre és különösen annak K.3. cikke (2) bekezdésének a) pontjára,

mivel a Szerződés K.1. cikke értelmében a menekültpolitika közérdekű kérdésnek számít;

mivel az Európai Tanács Strasbourgban 1990. december 8-án és 9-én tartott ülésén célul tűzte ki a tagállamok menekültpolitikáinak összehangolását, amelyet az Európai Tanács Maastrichtban 1991. december 9-én és 10-én, illetve Brüsszelben 1993. december 10-én és 11-én tartott ülésén, valamint a bevándorlási és menekültpolitikákról szóló, 1994. február 23-i bizottsági közleményben továbbfejlesztettek;

hangsúlyozva, a tagállamok közös humanitárius hagyományával összhangban, a menekülteknek garantált megfelelő védelem fontosságát a menekültek státuszáról szóló, az 1967. január 31-i New York-i jegyzőkönyvvel módosított, 1951. július 28-i genfi egyezmény, a továbbiakban a „genfi egyezmény", rendelkezéseinek megfelelően;

megállapítva, hogy a ENSZ Menekültügyi Főbiztosának (UNHCR) kézikönyve értékes segítséget nyújt a tagállamoknak a menekültstátusz meghatározásában;

mivel a menekültstátusz meghatározásához használt kritériumok összehangolt alkalmazása alapvető a tagállamokban folytatott menekültpolitikák összehangolásához,

MEGHATÁROZTA EZT A KÖZÖS ÁLLÁSPONTOT:

– Jóváhagyjuk az alábbiakban meghatározott, a menekültként való elismerésre és befogadásra használt kritériumok alkalmazására vonatkozó iránymutatást.

– Ezt az iránymutatást közölni kell a menekültstátusz elismeréséért felelős közigazgatási szervekkel, amelyeket ezennel felkérnek, hogy vegyék azt alapul, nem érintve a tagállamoknak a menekültügyekre vonatkozó joggyakorlatát, illetve vonatkozó alkotmányos álláspontjukat.

– Ezt a közös álláspontot a tagállamok kormányai alkotmányos hatalmának korlátain belül fogadjuk el; az nem kötelező a tagállamok törvényhozó szerveire, illetve nem érinti a tagállamok igazságügyi hatóságainak határozatait.

– A Tanács ennek az iránymutatásnak az alkalmazását évente egy alkalommal felülvizsgálja, és amennyiben szükséges, azt a menekültügy területén végbemenő fejleményekhez igazítja.

1. **Menekültként való elismerés**

A menekült jogállás meghatározása azokon a kritériumokon alapul, amelyek szerint a hatáskörrel rendelkező nemzeti szervek határoznak a genfi egyezményben nyújtott védelem biztosításáról a menedékkérők számára. Ez az okmány a fenti egyezmény 1. cikkében meghatározott kritériumok végrehajtásával kapcsolatos. Semmilyen tekintetben nem érinti azokat a feltételeket, amelyek szerint valamely tagállam saját jogszabályai értelmében engedélyezheti valamely személy számára, hogy a területén tartózkodjon abban az esetben, ha biztonsága vagy testi épsége a hazájába való visszatérése esetén veszélybe kerülne a genfi egyezmény hatálya alá nem tartozó olyan körülmények miatt, amelyek azonban azt indokolják, hogy ne irányítsák őt vissza származási országába.

2. **A menekült jogállás egyéni, illetve kollektív meghatározása**

A menedékjog iránti kérelmeket az egyes ügyekben beterjesztett tények és körülmények alapján vizsgálják meg a származási országban uralkodó objektív helyzet figyelembevételével.

A gyakorlatban előfordulhat, hogy az üldöztetés emberek egész csoportját érinti. A kérelmeket ilyen esetekben is egyenként bírálják el, mindazonáltal egyes konkrét esetekben ez a vizsgálat korlátozódhat annak megállapítására, hogy az egyén beletartozik-e a szóban forgó csoportba.

3. **A menekültstátusz megadásához szükséges bizonyíték szolgáltatása**

A genfi egyezménynek megfelelő menekültstátusz megadásának döntő tényezője a faji hovatartozáson, vallási meggyőződésen, nemzeti hovatartozáson, politikai meggyőződésen vagy valamely konkrét társadalmi csoporthoz való tartozáson alapuló üldöztétől való megalapozott félelem. Az üldöztétől való félelem megalapozottságát minden esetben az adott körülmények értékelése alapján kell eldönteni. A menedékkérőnek kell az említett tények és körülmények valódiságának megállapításához szükséges bizonyítékokat szolgáltatni. Tudomásul kell venni, hogy amint hitelt érdemlően sikerült megállapítani a menedékkérő állításainak hitelességét, az előadott tények részletes megerősítésére nincs szükség, és kétség esetén, alapos ellentétes indok hiányában a menedékkérő javára kell dönteni.

Az a tény, hogy valamely személy korábban már üldöztetést szenvedett, illetve közvetlenül ki volt téve az üldözés veszélyének, komoly jel az üldözés kockázatát illetően, kivéve azt az esetet, ha a származási országban fennálló feltételek, illetve az adott személynek a származási országhoz fűződő viszonya azóta gyökeresen megváltoztak.

Az a tény, hogy valamely személy a származási ország elhagyását megelőzően nem szenvedett üldöztetést, illetve nem volt közvetlenül kitéve az üldözés veszélyének, önmagában nem jelenti, hogy a menekültügyi eljárás során nem hivatkozhat az üldöztetéstől való megalapozott félelmére.

4. **„Üldözés" a genfi egyezmény 1A. cikkének értelmében**

Az „üldözés" fogalmát e dokumentumban a genfi egyezmény 1A. cikkében használttal megegyező értelemben használjuk.

A fogalmat az egyezmény nem határozza meg. Nem található általánosan elfogadott meghatározás az UNHCR végrehajtó bizottságának döntéseiben, illetve a témában fellelhető jogi szakirodalomban sem. Az e dokumentumban foglalt iránymutatás sem képez fogalommeghatározást.

Mindazonáltal általános az egyetértés arról, hogy ahhoz, hogy az 1A. cikk értelmében „üldözésről" lehessen beszélni, az elszenvedett, illetve a félelmet kiváltó cselekményeknek meg kell felelniük az alábbi kritériumoknak:

– jellegüknél vagy ismétlődő előfordulásuknál fogva elég súlyosak: alapvető támadást jelentenek az emberi jogokra, pl. az élethez, a szabadsághoz vagy a testi épséghez való jogra, illetve az esettel kapcsolatos összes tény ismeretében kétségbevonhatatlanul megakadályozzák a szenvedő alanyt abban, hogy továbbra is származási országában éljen ([1]), továbbá

– az 1A. cikkben említett indokok valamelyikén: faji hovatartozáson, vallási meggyőződésen, nemzeti hovatartozáson, valamely konkrét társadalmi csoporthoz való tartozáson vagy politikai meggyőződésen alapul. Az üldözést kiváltó indokok fedhetik egymást, s ugyanazon személyre gyakran egynél több indok is alkalmazható. Nem lényeges az a tény, hogy ezek az indokok valósak-e, vagy azokat az üldözők egyszerűen az érintett személynek tulajdonítják.

Az üldözés több különböző fajtája valósulhat meg együttesen, illetve olyan események együttes felmerülése, amelyek külön-külön nem merítik ki az üldözés fogalmát, a körülményektől függően tényleges üldözést jelenthet, illetve az üldözéstől való félelem komoly alapjául szolgálhat.

Az alábbi iránymutató elvekben az „üldözés" fogalma az erre a szakaszra történő hivatkozással értendő.

5. **Az üldözés eredete**

5.1. *Üldözés az állam részéről*

Az üldözést általában valamely állami szerv (a központi állam vagy szövetségi államok, regionális és helyi hatóságok), függetlenül annak a nemzetközi jog szerinti státuszától, illetve az államot irányító pártok vagy szervezetek követik el.

Azokon az eseteken kívül, ahol az üldözés brutális erőszak formájában jelenik meg, az megnyilvánulhat olyan közigazgatási, illetve igazságügyi intézkedésekben is, amelyek a törvényesség látszatát keltik, és amelyekkel az üldözés céljából visszaélnek, vagy amelyeket a jogszabályokat megsértve hajtanak végre.

5.1.1. Jogi, közigazgatási és rendőri intézkedések

a) ***Általános intézkedések***

Valamely ország hivatalos hatóságai olykor általános intézkedésekhez folyamodnak a közrend fenntartása, az állam biztonságának védelme, a közegészség megőrzése stb. érdekében. Ezek az intézkedések adott

([1]) Ez a megfogalmazás nem érinti a 8. pontot: „hogy az érintett személy nem képes-e hatékony védelmet találni hazája valamely más olyan részén…"

esetben bizonyos szabadságjogok gyakorlásának korlátozását is magukban rejthetik. Ezek az intézkedések párosulhatnak kényszerítő erő igénybevételével is, azonban ezek a korlátozások, illetve ez a kényszer önmagukban nem szolgálnak elegendő alapul ahhoz, hogy menekültstátuszt kapjanak azok a személyek, akik ellen az intézkedések irányulnak. Abban az esetben azonban, ha megállapítást nyer, hogy ezeket az intézkedéseket a genfi egyezmény 1A. cikkében említett egy vagy több ok alapján megkülönböztető módon hajtják végre, és azok megfelelően súlyos következményekkel járhatnak, a szóban forgó intézkedések az üldöztetéstől való indokolt félelmet válthatnak ki az intézkedések helytelen alkalmazását elszenvedő személyek részéről. Különösen akkor áll fenn ez a helyzet, ha azért alkalmazzák az általános intézkedéseket, hogy azokkal az 1A. cikkben említett okok miatt a hatóságok részéről valószínűleg fenyegetett személyek ellen használt egyedi intézkedéseket leplezzék.

b) ***Személyek egyes csoportjai ellen irányuló intézkedések***

A lakosság egy vagy több konkrét csoportja ellen irányuló intézkedés valamely társadalomban törvényes lehet még abban az esetben is, ha az bizonyos szabadságjogok csorbításával vagy korlátozásával is jár.

Mindazonáltal ezek az üldözéstől való félelmet megalapozottá tevő tényeknek tekinthetők, különösen abban az esetben, ha az általuk megvalósítani kívánt célt a nemzetközi közösség elítélte, illetve ha ezek nyilvánvalóan aránytalanok a megvalósítani kívánt célhoz képest, vagy ha a végrehajtásuk valamely csoporttal szembeni eltérő, a társadalom egészéhez képest kedvezőtlenebb bánásmódra törő súlyos visszaélésekhez vezet.

c) ***Egyéni intézkedések***

Üldözésnek tekinthető bármely, a fentiekben említett közérdekű szempont figyelmen kívül hagyásával, az 1A. cikkben említett indokok valamelyikének alapján valamely személy ellen hozott közigazgatási intézkedés, amely ennek az együttes állásfoglalásnak a 4. szakaszában említett kritériumok ismeretében elég súlyos, különösen abban az esetben, ha az szándékos, rendszeres és tartós jellegű.

Ennek megfelelően lényeges, hogy figyelembe vegyék a menedékkérő által jelentett egyéni intézkedéshez kapcsolódó valamennyi körülményt annak eldöntése érdekében, hogy az üldözéstől való félelme megalapozott-e.

A fentiekben említett valamennyi esetben megfontolás tárgyát kell képeznie annak, hogy rendelkezésre áll, illetve állnak-e jogorvoslat(ok), amelyek véget vethetnek a visszaéléssel járó helyzetnek. Általános szabályként az üldözést az jelzi, hogy nincs ellene jogorvoslat, vagy, ha vannak is jogorvoslati eszközök, az érintett egyént vagy egyéneket megfosztják a lehetőségtől, hogy azokkal éljenek, illetve az, hogy az illetékes hatóság határozatai elfogultak (lásd 5.1.2) vagy hatástalanok.

5.1.2. Büntetőeljárás

A látszólag törvényes büntetőeljárások vagy bírósági határozatok is tekinthetők üldözésnek abban az esetben, ha hátrányosan megkülönböztető elemet tartalmaznak, és ha azok az ennek a közös álláspontnak a 4. szakaszában említett kritériumok ismeretében megfelelően súlyosak. Ez különösen igaz az alábbi esetekben:

a) ***Hátrányos megkülönböztetéssel járó eljárás***

Ez arra a helyzetre vonatkozik, amikor a büntetőjogi rendelkezés mindenkire vonatkozik, azonban csak bizonyos személyeket vonnak büntetőeljárás alá valószínűsíthetően a menekültstátusz elnyeréséhez vezető jellemzők alapján. Ennek megfelelően a büntetőeljárás politika végrehajtásában fellelhető hátrányosan megkülönböztető elem az alapvető feltétele valamely személy menekültként való elismerésének.

b) ***Hátrányosan megkülönböztető büntetés***

Az általánosan alkalmazott büntetőjogi rendelkezés alapján kiszabott büntetés vagy annak lehetősége abban az esetben diszkriminatív, ha a jogsértő személyeket megbüntetik, ám bizonyos személyeket valószínűsíthetően a menekültstátusz elnyeréséhez vezető jellemzők alapján súlyosabb büntetéssel sújtanak. A kirótt büntetésben fellelhető hátrányosan megkülönböztető elem az alapvető feltétel. Vélhetően üldözés áll fenn aránytalanul súlyos határozat esetén, feltéve hogy összefüggés van az üldözés alapjául szolgáló, az 1A. cikkben említett indokok valamelyikével.

c) ***Büntetőjogi rendelkezés megsértése az üldözés alapjául szolgáló indokok következtében***

Valamely – általánosan vagy csak személyek bizonyos csoportjára alkalmazandó – büntetőjogi rendelkezés az üldözés alapjául szolgáló indokok következtében történő szándékos megsértése egyértelműen csak a származási országban tett kijelentések, illetve bizonyos tevékenységekben való részvétel eredménye, vagy a valószínűsíthetően a menekültstátusz

elnyeréséhez vezető jellemzők objektív következménye lehet. A meghatározó tényezők a büntetés jellege, a büntetés súlyossága az elkövetett bűncselekmény súlyához képest, valamint a származási országra jellemző jogrendszer és az emberi jogok helyzete. Figyelembe kell venni, hogy a büntetőjogi rendelkezés szándékos megsértése a szóban forgó személy egyéni körülményei, illetve a származási országban uralkodó helyzet ismeretében elkerülhetetlennek tekinthető-e.

5.2. *Harmadik személyek részéről történő üldözés*

Harmadik személyek részéről történő üldözés akkor tekinthető a genfi egyezmény hatálya alá tartozónak, ha az az egyezmény 1A. cikkében meghatározott okok valamelyikén alapul, jellegét tekintve egyedi, s azt a hatóságok támogatják, illetve eltűrik. Abban az esetben, ha a hatóságok elmulasztják a fellépést, az ilyen jellegű üldözés esetében a menekültstátuszra irányuló kérelmeket a nemzeti bírósági gyakorlatnak megfelelően egyénileg kell kivizsgálni, különösen annak fényében, hogy a fellépés elmulasztása szándékos volt-e. Az érintett személyek mindazonáltal jogosultak lehetnek a védelemnek a nemzeti jog által biztosított megfelelő formájára.

6. **Polgárháború és egyéb belső vagy kiterjedt fegyveres konfliktusok**

A polgárháborúra, illetve belső vagy kiterjedt konfliktusra és az ebben rejlő veszélyekre történő hivatkozás a menekültstátusz biztosításához önmagában nem elégséges. Az üldöztetéstől való félelemnek minden esetben a genfi egyezmény 1A. cikkében foglalt okok valamelyikén kell alapulnia, és jellegét tekintve egyedinek kell lennie.

Ilyen esetekben az üldözés eredhet a jogi hatóságok vagy az általuk támogatott vagy eltűrt harmadik személyek részéről, illetve a tényleges ellenőrzést gyakorló hatóság részéről az ország területének azon a részén, ahol az állam nem képes védelmet biztosítani saját polgárai számára.

A fegyveres erők alkalmazása elvileg nem számít üldözésnek, amennyiben az a hadviselés nemzetközi szabályainak és a nemzetközileg elismert gyakorlatnak megfelel; üldözéssé válik azonban például abban az esetben, ha valamely adott területen kiépített hatalomnak az ellenzék, illetve a lakosság elleni támadásai megfelelnek a 4. szakaszban meghatározott kritériumoknak.

Más esetekben a nemzeti jogszabályok az üldözés egyéb formáiról is rendelkezhetnek.

7. **Az üldözés indokai**

7.1. *Faji hovatartozás*

A faj fogalma olyan tágan értendő, amely magában foglalja a különböző etnikai csoportokhoz való tartozást. Általános szabály, hogy az üldözést faji alapúnak kell tekinteni abban az esetben, ha az üldöző az üldözés áldozatát valamely valós vagy feltételezett különbség miatt a sajátjától különböző faji csoporthoz tartozónak tekinti, s ez szolgál fellépése indokául.

7.2. *Vallás*

A vallás fogalma olyan tágan értendő, amely magában foglalja az istenhívő, a nem istenhívő és ateista meggyőződést is.

A vallási okból eredő üldözés különböző formákban nyilvánulhat meg, ilyenek pl. az istentisztelet vagy a vallási tanítás teljes tilalma, vagy valamely vallási csoporthoz tartozó személyek elleni súlyosan megkülönböztető jellegű intézkedések. Az üldözés tényének megvalósulásához a beavatkozásnak és az elszenvedett károsodásnak az ennek a közös álláspontnak a 4. szakaszában említett kritériumok ismeretében megfelelően súlyosnak kell bizonyulnia. Mindez alkalmazható lehet abban az esetben, ha az állam a közrend fenntartásához elengedhetetlenül szükséges intézkedéseken túlmenően tiltja vagy bünteti a vallásos tevékenységet, még a magánéletben is.

A vallási alapú üldöztetés olyan módon is megvalósulhat, hogy a beavatkozás olyan személyekre irányul, akik nem kívánnak semmiféle vallást gyakorolni, nem hajlandók valamely meghatározott vallást felvenni, illetve nem kívánnak megfelelni valamely valláshoz kapcsolódó rítusok és szokások egészének, illetve valamely részének.

7.3. *Nemzetiség*

Ez a kategória nem korlátozható kizárólag az állampolgárság fogalmára, hanem kiterjed az olyan csoporthoz való tartozásra is, amelyet kulturális vagy nyelvi identitása vagy egy másik állam lakosságához fűződő viszonya határoz meg.

7.4. *Politikai meggyőződés*

A kormányától eltérő politikai meggyőződés követése önmagában nem szolgál elégséges alapul a menekültstátusz megítéléséhez; a kérelmezőnek igazolnia kell azt, hogy:

– a hatóságok tudnak politikai meggyőződéséről, vagy azokat neki tulajdonítják,

– ezeket a nézeteket a hatóságok nem tolerálják,

– az országában fennálló helyzet következtében ezen meggyőződés képviselete miatt valószínűleg üldözésnek volna kitéve.

7.5. *Társadalmi csoport*

Valamely társadalmi csoport általában azonos hátterű, azonos szokásokkal rendelkező vagy azonos társadalmi helyzetű stb. személyekből áll.

Az ebben a szakaszban említett üldözéstől való félelem gyakran együtt jelentkezik más, például faji alapú vagy a nemzeti hovatartozáson vagy vallási meggyőződésen alapuló üldözéstől való félelemmel.

Előfordulhat, hogy egyszerűen csak az üldöző véli úgy, hogy az áldozattá vált személy vagy csoport valamely társadalmi csoporthoz tartozik.

Egyes esetekben előfordulhat, hogy a társadalmi csoport korábban nem is létezett, ehelyett azt az áldozattá vált személyek közös jellemzői alapján lehet meghatározni, mert az üldöző úgy tekinti őket, hogy akadályozzák őt céljai megvalósításában.

8. **A származási országon belüli áttelepítés**

Abban az esetben, ha úgy tűnik, hogy az üldözés valamely ország területének meghatározott részére korlátozódik, annak ellenőrzésére, hogy a helyzet megfelel-e a genfi egyezmény 1A. cikkében meghatározott feltételnek, vagyis hogy az érintett személy „nem képes, illetve (az üldözéstől való) félelem miatt nem hajlandó igénybe venni az adott ország védelmét", előfordulhat, hogy meg kell bizonyosodni arról, hogy az érintett személy nem képes-e hatékony védelmet találni hazája valamely más, olyan részén, ahová ésszerűen elvárható módon átköltözhet.

9. ***Sur place* menekült**

Előfordulhat, hogy üldözéstől való félelem nem állt fenn abban az időben, amikor a menedékkérő elhagyta a származási országát. Az az egyén, akinek nem kellett üldöztetéstől tartania abban az időben, amikor származási országát elhagyta, a későbbiekben *sur place* menekültté válhat. Az üldözéstől való indokolt félelem alapja lehet az a tény, hogy a távozása óta eltelt idő során a származási országában fennálló helyzet megváltozott, amelynek rá, illetve cselekedeteire nézve komoly következményei vannak.

Az egyén a menedékjoggal összefüggő jellemzői minden esetben olyanok, hogy azokról a származási ország hatóságai tudnak, vagy tudomást szerezhetnek, mielőtt az egyénnek az üldözéstől való félelme indokolttá válhatna.

9.1. *A származási ország elhagyását követően bekövetkező új helyzetből eredő félelem*

A származási országban lezajlott politikai változások csak abban az esetben indokolhatják az üldözéstől való félelmet, ha a menedékkérő igazolni tudja, hogy ezen változások miatt hazatérése esetén személyes oka volna üldözéstől tartani.

9.2 *A származási országon kívüli tevékenységen alapuló félelem*

A menekültstátusz akkor biztosítható, ha a menedékkérőnek az üldözéstől való félelmét indokoló tevékenységek a származási országban képviselt meggyőződésének kifejezésre juttatását vagy folytatását jelentik, illetve ha elfogulatlanul úgy ítélhető meg, hogy azok az egyén menedékjoggal összefüggő jellemzőinek következményei. Mindazonáltal a folytatólagosság nem lehet követelmény abban az esetben, ha az érintett személynek életkorából következően korábban még nem alakulhatott ki meggyőződése.

Abban az esetben viszont, ha egyértelmű, hogy meggyőződését elsősorban azért juttatja kifejezésre, hogy a menekültként való befogadáshoz szükséges feltételeket megteremtse, tevékenysége elvileg nem nyújthat alapot menekültként történő befogadásához; ez nem érinti a jogát ahhoz, hogy ne irányíthassák őt vissza olyan országba, ahol élete, testi épsége vagy szabadsága veszélybe kerülne.

10. **Lelkiismereti okokból történő szolgálatmegtagadás, engedély nélküli eltávozás és dezertálás**

A lelkiismereti okokból történő szolgálatmegtagadás, engedély nélküli eltávozás vagy dezertálás miatti büntetéstől való félelmet egyénileg vizsgálják ki. Ez önmagában nem elegendő a menekültstátusz elismeréséhez. A büntetést különösen az 5. pontban meghatározott elveknek megfelelően kell értékelni.

Engedély nélküli eltávozás vagy dezertálás esetén az érintett személynek abban az esetben kell menekültstátuszt biztosítani, ha a katonai kötelességek végrehajtásának körülményei önmagukban is megvalósítják az üldözés tényét.

Hasonlóképpen biztosítható a menekültstátusz a meghatározásban szereplő valamennyi egyéb követelmény ismeretében lelkiismereti okból történő szolgálatmegtagadás, lelkiismereti okból történő, szándékos engedély nélküli

eltávozás, illetve dezertálás büntetése esetén olyan esetekben, ha az érintett személy katonai kötelességeinek teljesítése azzal járna, hogy az érintett személy a genfi egyezmény 1F. cikke kizáró záradékainak hatálya alá tartozó cselekményekben vesz részt.

11. **A menekültstátusz** megszűnése (1C. cikk)

A menekültstátusz visszavonásának kérdését a genfi egyezmény 1C. cikke alapján minden esetben egyénileg vizsgálják ki.

A tagállamoknak mindent el kell követniük annak érdekében, hogy ahol lehetséges, gyakorlatukat információcsere révén összehangolják az 1C. cikkben foglalt megszüntető záradékok alkalmazása tekintetében.

Azoknak a körülményeknek, amelyek között az 1C. cikkben foglalt megszüntető záradékok alkalmazhatók, alapvetőknek kell lenniük, továbbá elfogulatlan és ellenőrizhető módon kell őket meghatározni. Lényegesek lehetnek a Menekültügyi Információ-, Vélemény- és AdatcsereKözpont (CIREA), valamint az UNHCR által nyújtott információk.

12. **A genfi egyezmény 1D. cikke**

Az egyezmény nem vonatkozik többé automatikusan arra a személyre, aki szándékosan kivonja magát a genfi egyezmény 1D. cikkében említett védelem és támogatás alól. Az ilyen esetekben a menekültstátuszt elvben az 1A. cikkben foglaltaknak megfelelően kell meghatározni.

13. **A genfi egyezmény 1F. cikke**

A genfi egyezmény 1F. cikkének rendelkezései azt a célt szolgálják, hogy kizárják az egyezmény által nyújtott védelem köréből azokat a személyeket, akik az általuk elkövetett bűncselekmények súlyossága miatt nem élvezhetnek nemzetközi védelmet.

Ezeket a rendelkezéseket akkor is alkalmazni kell, ha a cselekmények a menekültstátusz megadását követően válnak ismertté (ld. 11. pont).

mivel ennek a döntésnek a menedékkérőre nézve súlyos következményei lehetnek, az 1F. cikket körültekintően és alapos megfontolást követően, továbbá a nemzeti jogszabályokban meghatározott eljárásoknak megfelelően szabad csak alkalmazni.

13.1. *1F. cikk a) pont*

Az 1F. cikk a) pontjában említett bűncselekményeket a tagállamok által aláírt nemzetközi okmányok, illetve az Egyesült Nemzetek vagy egyéb nemzetközi vagy regionális szervezetek által elfogadott állásfoglalások határozzák, amennyiben azokat a tagállamok elfogadták.

13.2. *1F. cikk b) pont*

A várható üldözés súlyosságát annak a bűncselekménynek a jellegéhez kell mérni, amellyel az érintett személyt gyanúsítják.

A különös kegyetlenséggel elkövetett cselekményeket súlyos, nem politikai bűncselekményként lehet besorolni még abban az esetben is, ha azokat állítólag politikai céllal követték el. Mindez vonatkozik a bűncselekmény résztvevőire és azok felbujtóira egyaránt.

13.3. *1F. cikk c) pont*

Az 1F. cikk c) pontjában említett célokat és elveket elsősorban az Egyesült Nemzetek Alapokmánya határozza meg, amely meghatározza az aláíró államok kötelezettségeit azok egymás közötti viszonyaiban, különösen a béke fenntartásának érdekében és az emberi jogokra és alapvető szabadságjogokra való tekintettel.

Az 1F. cikk c) pontja azokra az esetekre vonatkozik, amelyekben ezeket az elveket megsértették, és elsősorban azokra az állam irányításában vezető szerepet betöltő személyekre irányul, akik a hatáskörükből eredően olyan cselekményeket rendeltek el, illetve olyan cselekményekhez biztosították befolyásukat, amelyek ellentétesek ezekkel a célokkal és elvekkel, valamint azokra a személyekre, akiket mint az állambiztonsági erők tagjait bírtak rá arra, hogy személyes felelősséget vállaljanak ilyen cselekmények végrehajtásáért.

Annak eldöntésekor, hogy valamely cselekmény ellentétesnek minősíthető-e az Egyesült Nemzetek elveivel és céljaival, a tagállamoknak az Egyesült Nemzetek keretében ebben az összefüggésben elfogadott egyezményeket és állásfoglalásokat kell figyelembe venniük.

Kelt Brüsszelben, 1996. március 4-én.

a Tanács részéről

az elnök

P. BARATTA